Y Ddraig Khaki – Mapio'r Lluoedd Arfog yng Nghymru

Tuag at Ddifilitareiddio Cymru

Bwriad y *Ddraig Khaki* yw dangos cyfraniad adnoddau naturiol a dynol Cymru tuag at baratoi ac ymladd rhyfel. Gellir defnyddio'r wybodaeth sydd yn yr adroddiad yma ar gyfer lobio, ymgyrchu a datblygu polisi ar gyfer Difilitareiddio Cymru. Er enghraifft:

- I godi ymwybyddiaeth o faint yr adnoddau Cymru sy'n cyfrannu tuag at ryfel.
- I gynorthwyo'r broses o wneud penderfyniadau ar lefel y llywodraeth Brydeinig, llywodraeth y Cynulliad a llywodraeth leol ar faterion megis datblygiad economaidd, cefnogaeth i ymchwil, a phecynnau adnewyddu
- Adnabod lleoliadau milwrol neu ffatrïoedd sy'n cyfrannu tuag at ryfela.
- Adnabod meysydd ymchwil pellach.

Prif feysydd yr adroddiad

Mae'r adroddiad yma, fel cam cyntaf mewn prosiect sy'n mynd i barhau, yn adnabod pedwar prif faes lle mae Cymru yn gwneud cyfraniad tuag at filitariaeth. Gobeithir yn y dyfodol i ychwanegu gwybodaeth fanylach am y meysydd yma. Bydd yr adroddiad yma ac unrhyw ychwanegiadau i'w gael ar wefan rhwydwaith heddwch a chyfiawnder Cymru gyfan:

www.cynefinywerin.org

Tir
Defnyddir tir, awyr a'r môr o gwmpas Cymru ar gyfer hyfforddi lluoedd arfog Prydain. Rhestrir yn yr adran hon brif leoliadau hyfforddiant y Fyddin, y Llynges a'r Awyrlu Prydeinig.

Pobl
Mae Cymru yn wlad bwysig o ran recriwtio i'r lluoedd arfog.
Amlinellir yn yr adran hon weithgareddau recriwtio'r lluoedd arfog yng Nghymru, yn enwedig y gweithgaredd gyda phlant a phobl ifanc.

Gwybodaeth
Cyfrennir tuag at ddatblygiad technoleg filwrol allweddol gan brifysgolion Cymru.
Disgrifir yn yr adran hon prif ffynonellau ariannu llywodraeth Prydain ar gyfer ymchwil filwrol.

Menter
Mae'r cwmnïau sy'n cynhyrchu arfau ac offer angenrheidiol i'r lluoedd arfog yn rhan bwysig o economi Cymru.
Rhestrir yn yr adran hon y cwmnïau yng Nghymru sy'n cynhyrchu a chyflenwi nwyddau militaraidd

Cymru Ddifilitaraidd
Ceir awgrymiadau yn yr adran olaf yma am lobio a datblygu polisïau i arall gyfeirio adnoddau Cymru o weithgareddau milwrol i weithgareddau heddychlon.

Atodiad
Mae'r atodiad yn cynnwys ffynonellau gwybodaeth bellach.

Rhagair

Gwlad heddychlon?

Rydym yn falch o'r ffaith fod Cymru yn wlad fach sydd heb ymladd rhyfel yn ei henw ei hun ,a heb oresgyn gwlad neu bobl arall drwy rym milwrol. Mae gan Gymru draddodiad hir o heddychiaeth wedi ei seilio ar Gristnogaeth anghydffurfiol neu ar sosialaeth wrth-imperialaidd. Roedd yna elfen gref o heddychiaeth yn y dymuniad cenedlaetholgar i adeiladu Cymru fel cenedl rydd o filitariaeth Lloegr.

Clywir y gri bob blwyddyn yn yr Eisteddfod Genedlaethol *A Oes Heddwch*? Ac mae'r gynulleidfa *Oes*. Cyflwynir neges ewyllys da yn flynyddol gan blant yr Urdd i blant y byd. Mae'r diwylliant heddychlon yma yn effeithio ar farn y genedl Gymreig. Pan ofynnodd cwmni diodydd yn ddiweddar, yn ôl adroddiad yn y *Western Mail,* i bobl ifanc o dan 25 oed beth oedd ei dymuniad ar gyfer y Nadolig atebodd 34% yng Nghymru "heddwch byd" tra bod llai na 10% wedi rhoi'r un ateb yn yr Alban a Lloegr.

Ond ni allwn anwybyddu'r ffaith of adnoddau Cymru yn cael ei defnyddio'n feunyddiol ar gyfer y peiriant rhyfel. Recriwtir milwyr o ardaloedd diweithdra uchel yng nghymoedd De Cymru ac o blith myfyrwyr disglair. Hyfforddir hwynt ar fynyddoedd, lle y dinistriwyd ffermydd a chymunedau cyfan gan y fyddin a hefyd ym mharciau cenedlaethol Cymru. Defnyddir sgiliau ymchwilwyr prifysgol a masnachol, a dyfeiswyr yn feunyddiol i ddatblygu arfau, rocedi, a dulliau cyfathrebu milwrol newydd. Gweithia cannoedd o dechnegwyr, mechnïyddion a chrefftwyr ar bob math o gytundebau milwrol mewn busnesau mawr a bychan ar draws Cymru.

Yn 1936, disgrifiodd Saunders Lewis ei weledigaeth ar gyfer yr ugeinfed ganrif wedi iddo gael ei arestio am losgi'r ysgol fomio ym Mhen y Berth yn Llyn:-

" Pennaf nod yr awyrblaniau fydd dinistrio dinasoedd ,eu llosgi a'u gwenwyno, troi gwareiddiad y canrifoedd yn ulw, gollwng i lawr, allan o ddiogelwch yr awyr yr angau creulonaf ar wragedd a phant a gŵyr di-arf a diamddiffyn...Bydd yr awyrblaniau yma mor niferus a nerthol fel na fydd y perygl i'r bomwyr ond bychan. Mewn gwaed oer yr hyfforddir hwynt; mewn byr amser daw'r gelfyddyd yn arferiad; a phan ddisgynnant i'r ddaear wedi gorffen distryw gwareiddiad a chyflawni'r anfadwaith pennaf yn hanes creadigaeth Duw, os gofyn un iddynt wedyn 'Ym mhle y'ch hyfforddwyd chi?' yr ateb fydd, 'Ym Mhorth Neigwl yn Llŷn ac yng nghyffiniau Ynys Enlli a Ffordd y Pererinion a Saint Cymru"

Gobaith yr adroddiad yma yw y bydd fwy o'n cyd- Gymry yn cytuno gyda'r camddefnydd hwn o dir, a phobl a thalentau ein gwlad.

Tir

Rheolir 140 o leoliadau yng Nghymru gan y Weinyddiaeth Amddiffyn gan gynnwys llety, tir hyfforddi, stordai, meysydd awyr, dociau a chyfleusterau cyfathrebu. Adnabyddir Cymru gan y Llu Awyr fel *'Low Flying Area 7'*, gan fod yr awyr yn cael ei ddefnyddio i hyfforddi peilotiaid awyrennau ymladd jet.

Effaith tir hyfforddi milwrol ar gymunedau

Dinistriwyd cymunedau er mwyn i'r milwyr gael tir hyfforddi. Dinistriwyd cymunedau o ffermwyr ar gyfer Castellmartin ym Mhenfro yn 1938 ac ar fynydd Epynt yn 1941. Dinistriwyd ffermdy hanesyddol Pen y beth yn Llyn ar gyfer yr ysgol fomio a arweiniodd at brotest enwog "Y Tân yn Llyn" gan Saunders Lewis, D.J.Williams a Lewis Valentine.

Collwyd hawl tramwyo ar ddarnau helaeth o gefn gwlad Cymru, sy'n fath arall o ddwyn tir gan y fyddin. Ceisiodd y Weinyddiaeth Amddiffyn roi cyhoeddusrwydd i'r ffaith fod cerddwyr yn gallu mynd ar draws ei ystadau ond ni cheir mynediad yn aml oherwydd bod ymarferion saethu byw yn digwydd yno. Mae hyn yn arbennig o wir am dir Castellmartin sef y darn mwyaf o dir y Weinyddiaeth Amddiffyn yng Nghymru.

Tarfu'r ar yr heddwch gan hyfforddi milwrol drwy sŵn trafnidiaeth filwrol ar ffyrdd, sŵn y saethu, a sŵn ofnadwy awyrennau sy'n hedfan yn isel..

Effaith tir hyfforddi milwrol ar yr amgylchfyd.

Rhestrir effaith negyddol presenoldeb milwrol mewn parciau cenedlaethol mewn papur trafod gan Gyngor y Parciau Cenedlaethol megis dinistr i'r tirlun, cofebion a bywyd gwyllt wrth saethu. Hefyd y modd y difwynir yr amgylchfyd gan ddefnydd o gerbydau trwm a'r tuedd i sefydliadau milwrol dyfu gan ychwanegu at y nifer o ffyrdd mewn ardaloedd a fu gynt yn ddiarffordd.

Y Prif Fathau o Sefydliadau Milwrol

Mae'r rhestr yn cynnwys yn fras y canlynol:

Ardaloedd Hyfforddi a saethu'r Fyddin
Meysydd awyr y Llu Awyr
Canolfannau'r Llynges
Llety i'r Lluoedd Arfog
Ystorfeydd

Ychwanegir manylion pellach am y rhain ar y wefan.

Ardaloedd Hyfforddi a saethu'r Fyddin

Sefydlwyd Ystâd Hyfforddi'r Fyddin (YHF) yng Nghymru yn 1999 fel rhan o YHF y DU gyda phencadlys ym Mhont Senni . Mae ardaloedd hyfforddi'r fyddin yn ymestyn dros 44,600 o erwau (18,000 hectar) ac maent yn cael ei defnyddio bron bob dydd o'r flwyddyn gan filwyr cyffredin, milwyr y Fyddin Diriogaethol, a chadetiaid ar gyfer ymarferiadau maes y gad a hyfforddiant arfau. . Mae'r Ganolfan Hyfforddi'r Milwyr Traed (GHMT) yng Nghymru yn Aberhonddu yn hyfforddi milwyr mewn ystod eang o weithgareddau megis tactegau, saethu cudd, a rheoli safleoedd saethu. Cyflogir gan y

Ganolfan 275 o staff milwrol a 250 o weithwyr cyffredin gan hyfforddi tua 2,700 o staff y flwyddyn.

Headquarters ATE Wales
Sennybridge Camp, Aberhonddu, Powys LD3 8PN
Telephone: 01874 635599
E-mail: ATEWALES@senta.enta.net

Infantry Training Centre Wales
Dering Lines
Aberhonddu LD3 7RA
01874 613 662

Sennybridge Army Field Training Centre
Pontsenni, ger Aberhonddu, Powys 30,000 erw (12,150 hectar)
Hwn yw'r ardal hyfforddi trydydd fwyaf yn y DU. Symudwyd trigolion pentref Cilcenni a'r ffermwyr o Fynydd Epynt o dan ddeddfau gorfodaeth rhyfel yn 1941. Yna ar safle pentref Cilcenni yn 1989 codwyd pentref ffug ar ffurf un o bentrefi dwyrain Ewrop am gost o £7 miliwn i hyfforddi milwyr i ymladd o stryd i stryd.

Kinmel Park Training Camp
Ger Y Rhyl 6,500 erw (2,650 hectar)
Ceir llety yma i 250 o filwyr ; lle i saethu arfau bychain; ac ardal hyfforddi saethu heb fwledi byw. Mae hefyd yn ganolfan ar gyfer hyfforddi anturus oddi fewn Parc Cenedlaethol Eryri .

Caerwent Training Area
Ger Casnewydd 1,500 erw (600 hectar)
Ceir system rheilffyrdd ac o ffyrdd yma ar gyfer ymarferiadau a hyfforddi gyrwyr.

Castellmartin Ranges 5,900 erw (2390 hectar)
Ger Penfro
Ardal hyfforddi saethu byw a gyrru cerbydau arfog. Mae'r ardal saethu yn mynd i'r môr.

Royal Artillery Range Manorbier
Dinbych y Pysgod 102 erw (41 hectar)
Ardal hyfforddi'r Awyrlu. Mae'r ardal sy'n beryglus oherwydd y saethu byw yn ymestyn am 220 milltir sgwâr, gan gynnwys 13 milltir allan i'r môr a 50,000 troedfedd uwchben y ddaear.

Penally Training Camp
Ger Dinbych y Pysgod Tua 300 erw (125 hectar)
Llety a chanolfan hyfforddi

Templeton Training Area
Ger Dinbych y Pysgod Tua 300 erw(125 hectar)
Hen faes awyr a ddefnyddir ar gyfer ymarferiadau amddiffyn yr awyr a hofrenyddion.

Rogiet Moor Rifle Range
ger Caldicot
Mae yna ardal beryglus sy'n ymestyn filltir i'r môr.

Aberporth
Aberporth, Ceredigion
Canolfan saethu taflegrau o'r tir, y môr a'r awyr . Rheolir y safle gan Gwmni preifat *Qinetiq.* Mae Aberporth hefyd yn ganolfan gyfathrebu.

Cwrt-y-Gollen Training Camp
near Crickhowell 25 erw (60 hectar)
Canolfan hyfforddi anturus i gadetiaid

Joint Services Mountaineering Training Centre
Ynys Môn

Joint School for Adventure Training Instructors
Llanrwst

Meysydd Awyr a gofod awyr yr RAF

RAF Valley and Mona
Ynys Môn
Mae'r orsaf yma yn hyfforddi peilotiaid yr RAF a'r Llynges Brydeinig.

Defence and Repair Agency (DARA)
Sain Tathan ,
DARA yw unig uned cynnal a chadw'r RAF. Mae ganddynt gyllideb o £100 miliwn y flwyddyn . Cyflogir tua 1500 o filwyr a 3,000 o weithwyr cyffredin. Hefyd ceir yma Glwb Sadwrn Peirianyddol ar gyfer pobl ifanc.

RAF Seland
Ger Cei Connah
Ysgol saethu a gleidio.

RAF Pembrey Sands
Burry Port
Ardal fomio a saethu.

Fairbourne Resource and Initiative Training Centre
Fairbourne, Gwynedd
Ysgol Hyfforddi Corff yr RAF

Gofod Awyr
Mae'r darnau o ofod Ardal 7 a 9 ar gyfer hedfan yn isel sy'n cynnwys Cymru gyfan y gellir ei "ddefnyddio" yn ymestyn dros 7,774 milltir sgwâr. Mae hwn yn 11% o gyfanswm ardal hedfan isel y DU.

Cyfartaledd yr hedfan dros Gymru rhwng 2001 a2004 oedd bron 7,000 o oriau'r flwyddyn. Roedd tua 70% o hwn gan awyrennau adenydd sefydlog ('*fixed wing*') roedd y gweddill gan hofrenyddion Rhwng 1980 a1991 roedd 26 o ddamweiniau gan awyrennau milwrol yng Nghymru. .

Canolfannau'r Llynges

Defence Estates Pendine
Caerfyrddin
Defnyddir y ganolfan yma i brofi taflegrau gyda chyfleusterau sy'n cynnwys traciau cyflymu arfau, twr gollwng ffrwydron, a thrac rheilffordd ar gyfer gwrthdaro taflegrau. Dyma Ganolfan Arbrofi Rhanbarth Ewrop NATO a'r DU ar gyfer arfau bychain. Ceir yma hefyd 9 cilomedr o draeth ar gyfer ymarferiadau awyr .

Wales University Royal Navy Unit
HMS Express, Penarth Marina, Bae Caerdydd
Mae'r uned yn hyfforddi myfyrwyr mewn sgiliau morwriaeth ac arweinyddiaeth.

Pembroke Marine Salvage Depot
Penfro

Ystorfeydd

Defence Storage Distribution Centre Llangennech
Llanelli, Sir Gaerfyrddin

Defence Manufactures Council Kineton
Pontsenni, Powys

Sennybridge Temporary Compound
Pontsenni, Powys

Defence Procurement Agency Seismic Station
Llanuwchllyn
Mae gorsafoedd amddiffyn seismig yn gallu monitro profion arfau niwclear.

Llety'r Lluoedd Arfog

Mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wedi gwerthu peth o'r stoc dai yng Nghymru ac mae'r sefyllfa yn debyg o newid. Mae yna 21 lleoliad llety i deuluoedd y lluoedd arfog yng Nghymru a 98 barics ar hyn o bryd. Mae rhestr o'r rhain i gael oddi wrth y Ddraig Khaki .

Pobl

Recriwtio

Cymru yw un o'r gwledydd pwysicaf ar gyfer recriwtio i luoedd arfog Prydain. Mae tua 8% o'r holl bobl a Recriwtir yn dod yn flynyddol o Gymru er bod y wlad yn cynnwys dim ond 5% o boblogaeth Prydain.

Disgwylir i'r Asiantaeth Hyfforddi a Recriwtio'r Fyddin (AHRF) recriwtio tua 15,000 o bobl a hyfforddi 100,000 o filwyr y flwyddyn ar gyllideb flynyddol o rhwng £600-700miliwn. Os defnyddir tua 8% o'r gyllideb yma ar recriwtio a hyfforddi milwyr o Gymru yna mae hynny yn golygu fod tua £48 miliwn y flwyddyn yn cael ei wario yma.

Mae'r tabl isod yn dangos y nifer recriwtiwyd yn y flwyddyn Ebrill 2003 – Mawrth 2004.

Ceir syniad o'r niferoedd ,lleoliad a dosbarthiad y rhai a Recriwtir ar draws y gwahanol luoedd arfog ond wrth gwrs mae'r ffigurau yn debygol o amrywio yn flynyddol.

	Caerdydd	Abertawe	Wrecsam	Cyfanswm
Llynges	29	73	74	176
Byddin	279	391	234	904
Awyrlu	147	99	94	340
	455	**563**	**402**	**1420**

Gwell gan y lluoedd arfog sôn am yrfaoedd yn hytrach na recriwtio. Gelwir y swyddfeydd recriwtio yn " Swyddfeydd Gyrfaoedd y Lluoedd Arfog" . Hysbysebir y "swyddi gwag" recriwtio yn y Canolfannau Gwaith. Os ceisiwch chwilio ar y cyfrifiadur am swydd mewn arlwyaeth yn y gorllewin neu mewn peirianwaith yn Abertawe, fe gewch restr o swyddi heb enwi'r cyflogwr. Dim ond pan rydych yn gofyn am fanylion pellach am y swydd fel un sy'n ceisio am waith y sylweddolwch fod angen i chi ymuno yn y Lluoedd Arfog.

Pan gymharwch y cyflog a'r hyfforddiant a gewch yn y fyddin i gymharu gyda mynediad heb sgiliau i swyddi eraill mae'n ymddangos yn ddeniadol. Mae pobl sydd newydd ymuno a'r fyddin yn cael £11,700,ac ar ôl pedair blynedd o hyfforddiant mae milwr yn gallu cael cyflog rhwng £16,800 a £18,800. Hefyd fel mae hysbyseb y fyddin yn egluro "ni ellwch gymharu yn uniongyrchol gyda chyflog y tu allan i'r lluoedd arfog oherwydd mae'r fyddin yn aml yn talu eich costau byw."

Byddin Diriogaethol (BT)

Lleolir 23 Uned o'r Fyddin Diriogaethol (BT) ac un uned o'r *Royal Marines Reserve* yng Nghymru . Gwelir ar ddiwedd yr adran hon rhestr sy'n dangos fod yna unedau ymladd, meddygol, peirianyddol a chyfathrebu. Mae'r lluoedd wrth gefn yma yn cyfrif am Gwarter o'r holl Fyddin Brydeinig. Amcangyfrifir fod tua 3,500 i 4000 o filwyr yn aelodau o'r Fyddin Diriogaethol yng Nghymru ,os ydynt yn recriwtio ar yr un raddfa a'r lluoedd arfog yn gyffredinol.

Cymdeithas Cadetiaid a Lluoedd Tu Cefn Cymru sy'n recriwtio a gweinyddu ar gyfer yr holl luoedd tu cefn a chadetiaid yng Nghymru. Ceir manylion y prif ddigwyddiadau recriwtio yng Nghymru ar ei gwefan:
www.rfca-wales.organisation.uk 0845 702 3930

Recriwtir pobl rhwng 17 a 32 oed i'r Fyddin Diriogaethol . Mae'r milwyr yn ymuno am dair blynedd a disgwylir iddynt gael hyfforddiant am tua 27 dydd y flwyddyn. Mae yn

bosib iddynt gael ei galw yn orfodol i ymladd. Derbyniad milwyr y Fyddin Diriogaethol yr un cyflog y dydd á milwyr cyffredin (gan ddechrau ar £30 y dydd gan godi wedi gwasanaeth hirach) yn ogystal â bonws blynyddol yn dechrau ar £330. Disgrifir y Fyddin Diriogaethol wrth recriwtio fel "Gwaith gwahanol, heriol, gwerth ei wneud" gan roi bywyd cymdeithasol diddorol, chwaraeon a hyfforddiant anturus.

Pobl Ifanc

Mae 61 Cynghorydd Gyrfaoedd yn gweithio gydag ysgolion a phrifysgolion ar draws Prydain gan yr Asiantaeth Hyfforddi a Recriwtio'r Fyddin. Mae'r gweithgareddau sy'n targedi bobl ifanc yn cynnwys:-

Ffeiriau Gyrfaoedd mewn ysgolion a phrifysgolion

Mae yna duedd i rai ysgolion anfon disgyblion sy'n llai disglair yn academaidd i fynychu'r digwyddiadau yma sy'n cynnwys gweithgareddau anturus, pan fydd y rai disglair yn ymweld á phrifysgolion

Ceir galw mawr am bobl gyda sgiliau uchel gan yr Awyrlu ac felly mae recriwtio graddedigion yn bwysig iddynt. Ni welir swyddogion recriwtio'r Awyrlu yn aml yng Nghymoedd y de neu mewn ysgolion cyfun gan ei body n treulio eu hamser yn bennaf mewn prifysgolion ac ysgolion bonedd. Rhoddir cefnogaeth sylweddol i israddedigion sy'n diddori yn yr Awyrlu. Disgrifiodd un swyddog recriwtio fel yr oedd yn cadw mewn cyswllt a phob un oedd yn ymholi yn ystod ei tair blynedd yn y brifysgol, gan ei meithrin a'u mentora a gofalu am eu cynnydd a'u cyllid.

Arf recriwtio graddedigion i'r lluoedd arfog yw Corff Hyfforddi Swyddogion y Brifysgol (CHSB). Ond yn ôl amcan gyfrif anffurfiol gan yr Asiantaeth Hyfforddi a Recriwtio dim ond tua 20% o'r Cadetiaid sy'n ymuno a'r fyddin ar ôl iddynt gael gradd. Rôl bwysicaf y CHSB yw creu "delwedd dderbyniol o'r Fyddin ar y campws" yn ôl un swyddog recriwtio.

Gweithgareddau Ieuenctid

Cyllida'r Weinyddiaeth Amddiffyn nifer o raglenni i bobl ifanc sydd wedi ei dieithrio. Mae'r rhain yn cynnwys rhaglen gan y Cadetiaid a gyllidir yn rhannol gan y Weinyddiaeth Amddiffyn , Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid a'r Adran Addysg a Sgiliau. Trefnir cyrsiau undydd a ddilynir gan bedwar diwrnod preswyl o hyfforddi anturus i droseddwyr ifanc neu rai sydd cael ei hystyried mewn perygl o droseddu .

Darperir gweithgareddau ieuenctid ,dan yr enw "Pathfinder", am ddim i ysgolion gan y lluoedd arfog sy'n cefnogi'r cwricwlwm cenedlaethol. Ystyrir y rhain gan y Weinyddiaeth Amddiffyn yn o lei gwefan fel gweithgareddau i "hau had".

Grantiau Addysgol ar gyfer myfyrwyr chweched dosbarth, Colegau Addysg Bellach ac Addysg Uwch.

Cynigir grantiau rhwng £1000 - £1,500 i bobl ifanc sy'n astudio Lefel A neu lefel debyg o gymhwyster galwedigaethol mewn ystod o feysydd megis mathemateg, ieithoedd, crefftau adeiladu, cynnal a chadw cerbydau arlwyaeth, nyrsio a pheirianneg.

Darperir grantiau hefyd i fyfyrwyr prifysgolion. Derbynia fyfyrwyr £1,000 y flwyddyn yn ogystal â chael eu talu ar raddfa'r Fyddin Diriogaethol am hyfforddiant yn ystod eu cyfnod yn astudio. Os ydynt yn ymuno yn y fyddin ar ôl graddio cant £3000 yn ychwanegol Rhaid i fyfyrwyr ymrwymo i wasanaethu am o leiaf tair blynedd yn y fyddin

er mwyn cael y grant. Ond mae'r rhai sy'n cael hyfforddiant hedfan oddi wrth yr RAF yn cael cytundeb 12 mlynedd ar ôl graddio oherwydd bod yr Awyrlu wedi buddsoddi gymaint yn ei hyfforddiant.

Unedau Cadetiaid i blant a phobl ifanc

Amcangyfrifir fod 7,000 o bobl ifanc rhwng 12 – 18 oed yn aelodau o'r 106 unedau cadetiaid yng Nghymru. Mwyafrif y rhain yw'r unedau Cadetiaid Awyr (75) ond mae yna hefyd 20 o unedau Morwrol a 6 uned gan y Fyddin a 5 uned gymysg sy'n gysylltiedig ag ysgolion preifat.

Darperir ymarferiadau milwrol i'r unedau Cadét gan gynnwys saethu, drilio a sgiliau arweinyddiaeth. Cynigir hefyd weithgareddau awyr agored anturus megis chwaraeon hyfforddiant cymorth cyntaf a chyfle i fod yn rhan o ddyfarniad Dug Caeredin. Mae'r rhan fwyaf o'r gweithgareddau yn rhad ac am ddim. Nid oes ymrwymiad i ymuno yn y lluoedd arfog.

Unedau Cadét yr Awyrlu yng Nghymru
www.aircadets.org

HQ No 1 Welsh Wing	HQ No 2 Welsh Wing	HQ No 3 Welsh Wing
Air Cadét Centre	Building 29a	Territorial Army Centre,
Caldicot Road	RAF SU Seland	The Grange
Ely	Welsh Road	Westcross
Caerdydd	Glannau Dyfrdwy	Abertawe
CF5 5EH	CH5 2RD	SA3 5AJ
01920 591242	01244 847 502	01792 405 912
whq_1welsh@lineone.net	whq_2welsh@lineone.net	whq_3welsh@lineone.net

Mae yna o leiaf un uned o'r cadéts awyr yn y trefi yma (ceir y cyfeiriadau oddi wrth brosiect y Ddraig Khaki):

Aberconwy	Blaenau Ffestiniog	Glannau Dyfrdwy	Maesteg	Porthcawl
Aberdâr	Pen y Bont ar Ogwr	Dinbych	Merthyr	Prestatyn
Y Fenni	Brynaman	Glyn Ebwy	Yr Wyddgrug	Y Rhyl
Aberkenfig	Caerleon	Eryri	Aberpennar	Risga
Aberporth	Caerffili	Y Fflint	Castell Nedd	Ruthun
Aberystwyth	Caldicott	Hwlffordd	Casnewydd	Sain Tathan
Rhydaman	Caerdydd	Caergybi	Drenewydd	Abertawe
Ynys Môn	Caerfyrddin	Treffynnon	Penarth	Dinbych y Pysgod
Ardudwy	Cefni	Kenfig Hill	Pencoed	Tredegar
Blaena	Cheptow	Knighton	Penfro	Treorci
Bangor	Chirk	Llandrindod	Pontardawe	Trallwng
Y Barri	Bae Colwyn	Llanelli	Pontclun	Hendy-gwyn
Berwyn	Y Bont Faen	Llwchwr	Pontypridd	Wrecsam
Coed Duon	Cwmbrân	Machen	Port Talbot	Ystrad Mynach

Unedau Cadéts y Fyddin yng Nghymru
www.armycadets.com

Clwyd ACF	Dyfed ACF	Glamorgan ACF
Kinmel Park Camp	TA Centre	TA Centre
Ger y Rhyl	Murray Street	Heol West Plas
LL18 5UU	Llanelli	Litchard
01745 583 794	SA15 1BQ	Bridgend CF31 1PA
clwydacf@aol.com	01554 756 777	01656 657 593

3cdtbnrrw@glamacf.fsnet.co.uk

Gwent ACF A Block, Raglan Barracks Casnewydd NP20 5GG 01633 267 077 gwentacf@tiscali.co.uk	Gwynedd ACF The Drill Hall Bethesda LL57 3LY 01248 600 363	Powys ACF The Barracks Aberhonddu LD3 7EA 01874 613 442 www.powysarmycadets.org.uk

Unedau Cadetiaid Morwrol yng Nghymru
www.sea-cadets.org

North West Area HQ Royal Naval Headquarters Merseyside East Brunswick Dock Liverpool L3 4DZ 0151 707 3444	South West Area HQ The Sea Cadets HMS Flying Fox Winterstoke Road Bristol BS3 2NS 0117 953 1991

Mae yna unedau o'r cadetiaid morwrol yn y trefi neu ardaloedd a ganlyn (ceir cyfeiriadau oddi wrth brosiect y Ddraig Khaki):

Aberystwyth	Conwy	Aberdaugleddau	Port Talbot	Y Rhyl
Bari	Abergwaun	Castell Nedd	Porthcawl	Abertawe
Caerdydd	Caergybi	Casnewydd	Pwllheli	Dinbych y Pysgod
Cei Connah	Llanelli	Doc Penfro	Y Rhondda	Torfaen

Royal Marines Reserve
HMS Cambria, Sully, ger Y Barri
Mae uned yn hyfforddi morwyr i ryfela gyda bomiau mor yn Abertawe.

Unedau Cadetiaid Cymysg mewn Ysgolion a Cholegau

Christ College Brecon Aberhonddu LD3 8AF 01874 615 472	Monmouth School Almshouse Street Mynwy NP25 3XP 01600 713 143	St Brigid's School Plas yn Green Mold Road Sir Ddinbych LL16 4BH 01745 815 228
Llandovery College Llanymddyfri SA20 0EE 01550 723 000	Ruthun School Mold Road Ruthun LL15 1EE 01824 702 543	

Swyddfeydd Gyrfaoedd y Lluoedd Arfog

Aberystwyth	Park Road SY23 1PG	01970 148	610
Bangor	TA Centre, Glynne Road, LL57 1AH	01248	362

		889	
Caerdydd	8th Floor, South Gate Hse, 84 Wood Street, CF10 1GR	02920 826	726
Caerfyrddin	108 Lammas Street, SA31 3AP	01276 315	238
Hwlffordd	The Dalton CV Centre, Freemans Way SA61 1TN	01437 329	767
Merthyr Tudful	Bethesda Street, Georgetown CF47 8LF	01685 513	384
Casnewydd	4/5 Kingsway NP20 1EX	01633 306	250
Pontypridd	8 Gelliwasted Road CF37 2BP	01443 189	402
Rhyl	The Drill Hall, John Street LL18 1PP	01745 224	334
Abertawe	17/18 Castle Street SA1 1JF	01792 653362	
Wrecsam	Halkyn House, 21 Rhosddu Road LL11 1NF	01978 508	388

Unedau'r Fyddin Diriogaethol

ABERTILLERY Combat (Artillery)	Cwmcottage Road, Abertillery NP3 1PP Tel: 01495 212500
ABERYSTWYTH TA Medical Services/ Officer	Boulevard St-Brieuc, Park Avenue, Aberystwyth SY23 1PH TA Medical Services Tel: 01970 623256 /029 2056 2291
PEN Y BONT ar OGWR TA Medical Services/ Engineering	Litchard Cross, Pen y Bont ar Ogwr CF31 1JT Tel: 01656 652715
CAERNARFON Combat (Infantry)/ TA Medical Services/Officer	The Barracks, Llanberis Road, Caernarfon LL5 2DE Infantry 01286 673057 TA Medical Services 029 2056 2291
CAERDYDD TA Medical Services/ Combat (Infantry)/Logistics	Maindy Barracks, Whitchurch Road, CaerdyddCF14 3YE TA Medical Services 029 2078 1214 Infantry 029 2078 1307 Logistics 029 2078 1251
CAERDYDD Combat (Artillery)/ IT Comms/Specialist (Intelligence)	Morgan Street, Cardiff CF1 2FG Artillery 01633 840393 IT Comms 53 Signal Squadron 029 2045 2302 Intelligence 0117 986 2122
CAERDYDD TA Medical Services/ Engineering	Gabalfa Avenue, Llandaf, Caerdydd CF4 2HX TA Medical Services 029 2056 2291 / 2057 6215 Engineering 029 2056 2291
CAERFYRDDIN Logistics	Picton Barracks, Picton Terrace, Caerfyrddin SA31 3BS 01267 237 114
BAE COLWYN Combat (Infantry)/ TA Medical Services	Groes Road, Colwyn Bay LL29 8PU Infantry 01492 532304 TA Medical Services 029 2056 2291
CRUCYWEL TA Medical Services	Cwrt-y-Gollen, Crucywel, Powys NP8 1TH 01873 812256 /
CWMBRAN Engineering	Chapman House, Ty Coch Way,Cwmbran NP44 7HB 01633 868373 / 838006
GORSEINON Engineering	Einon House, Park Road, Gorseinon, SA4 2UR 01792 893595
HWLFFORDD Logistics	Dalton VC Centre, Freemans Way, Hwlffordd SA61 1TN 01437 763254
TREFYNWY Engineering	The Castle, Trefynwy NP5 3BS 01600 712935
TREFYNWY Engineering	Vauxhall Camp, Trefynwy NP5 3BS 01600 772362
CASNEWYDD TA Medical Services/ Combat (Artillery/SAS)/ Specialist (Band)	Raglan Barracks, Casnewydd NP9 5XE TA Medical Services 01633 215950 / 029 2056 2291 Artillery 01633 840393 / 840443 SAS 01633 214061 Band 01633 265718
QUEENSFERRY Combat (Infantry)/ TA Medical Services	Harry Weale Hall, Station Road, Queensferry CH5 2TE Infantry 01244 816873 TA Medical Services 029 2056 2291
PONTYPRIDD Combat (Infantry)	The Broadway, Pontypridd CF37 1BW 01443 403095
PRESTATYN Engineering	Marine Road, Prestatyn LL19 7HA 01745 854860
ABERTAWE TA Medical Services/ Combat (Infantry)	Alamein Road, Morfa, Abertawe SA1 2HP TA Medical Services 01792 476495

	Infantry 01792 476546
ABERTAWE Logistics/Officer	The Grange, Blackpill, Abertawe SA3 5AD Logistics 01792 401528 Officer 029 2034 0242
ABERTAWE Engineering	John Chard VC House, Glamorgan Street, Abertawe SA1 3SY 01792 459727
WRECSAM Combat (Infantry)/ Engineering	Hightown Barracks, Wrecsam LL13 8RD Infantry 01978 316126 Engineering 01978 364711

Gwybodaeth

Cyllid Ymchwil

Gwaria llywodraeth Prydain tua £2.6 billion y flwyddyn ar ymchwil a datblygu (Y&D), ac mae bron 30% yn cael ei wario gan y Weinyddiaeth Amddiffyn ar ymchwil milwrol.

Cynllunnir agenda gwariant y Weinyddiaeth Amddiffyn ar ymchwil milwrol gan drefn gymhleth o grwpiau ymgynghorol sy'n gysylltiedig â'r Weinyddiaeth Amddiffyn a hefyd yr Adran Fasnach a Diwydiant Cynrychiola'r grwpiau yma'r llywodraeth a diwydiant gan gynnwys *BAE Systems* ac *Airbus* ac eraill.

Prif ffynonellau cyllido'r llywodraeth Brydeinig ar ymchwil milwrol yw:

- Labordy Gwyddoniaeth a Thechnoleg Amddiffyn (DSTL)
- Y Cydgynllun Grantiau
- Partneriaethau rhwng diwydiant, prifysgolion a'r Weinyddiaeth Amddiffyn.

Ffynonellau eraill ar gyfer cyllido ymchwil milwrol yw llywodraethau tramor, NATO; a chwmnïau Prydeinig a rhyngwladol sy'n cyllido swyddi prifysgol yn ogystal â phrosiectau. Mae'r adroddiad yma yn canolbwyntio ar ffynonellau Prydeinig o gyllido. Bydd gwybodaeth am ffynonellau eraill cyllido yn cael ei chyhoeddi ar ein gwefan.

Labordy Gwyddoniaeth a Thechnoleg Amddiffyn *(DSTL)*

Daeth y Labordy Gwyddoniaeth a Thechnoleg Amddiffyn i fodolaeth pan rannwyd yr Asiantaeth Gwerthuso Ymchwil Amddiffyn (DERA) mewn i'r Labordy Gwyddoniaeth a Thechnoleg Amddiffyn a *QinetiQ* sy'n gwni hanner preifat. Mae'r Labordy Gwyddoniaeth a Thechnoleg Amddiffyn yn cyflogi ei wyddonwyr ymchwil ei hun a hefyd yn cyllido ymchwil mewn prifysgolion. Mae *QinetiQ* hefyd yn cynnig cytundebau ymchwil i brifysgolion ac i gwmnïau eraill ac yn cynnig ysgoloriaethau i fyfyrwyr gwyddoniaeth a thechnoleg.

Y Cydgynllun Grantiau (*The Joint Grants Scheme)*

Dosberthir arian y llywodraeth i ymchwil o bob math gan saith prif gyngor ymchwil ym Mhrydain gan gynnwys ymchwil gwyddonol meddygol, cymdeithasegol a'r dyniaethau. Drwy'r cydgynllun grantiau mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn yn cysylltu gyda'r cynghorau ymchwil perthnasol i gyllido ymchwil sydd yn berthnasol i'r lluoedd arfog.

Partneriaethau rhwng diwydiant, prifysgolion a'r Weinyddiaeth Amddiffyn.

Pwrpas y partneriaethau yma yw meithrin datblygiad strategol gwyddoniaeth a thechnoleg Brydeinig i gyflenwi anghenion milwrol. Mae'r canlynol yn cynnwys prifysgolion yng Nghymru.

- Partneriaethau Ymchwil Amddiffyn ac Awyrofod.(DARPS)
Canolbwyntia fwy na 12 o'r partneriaethau yma ar wahanol feysydd ymchwil mewn mwy nag un brifysgol. Cyllidir y rhain gan Gyngor Ymchwil y Gwyddorau Peirianyddol a Ffisegol (EPRSC), er y maent yn cael ei harwain gan ddiwydiant.

Mae'n ymddangos fod Coleg y Brifysgol Abertawe yn ymwneud a dau o'r partneriaethau yma ,un a arweinir gan *Rolls Royce* sy'n ymchwilio i ddeunyddiau peiriannau awyrennau tra bod y llall yn cael ei arwain gan *BAE Systems* sy'n ymchwilio i ymasiad synhwyraidd a data .

- Canolfannau Technoleg Amddiffyn (DTC)
Sefydlwyd tri chanolfan technoleg amddiffyn hyd yn hyn. Rhoddir £5miliwn y flwyddyn yr un gan y Weinyddiaeth Amddiffyn dros y 3-5 mlynedd nesaf gyda chyllid pellach yn dod oddi wrth y consortiwm o gwmnïau a phrifysgolion sy'n gyfrifol am y canolfannau yma.

Mae Prifysgol Caerdydd yn rhan o Ganolfan Technoleg Amddiffyn sy'n cael ei arwain gan *General Dynamics* sy'n canolbwyntio ar ymasiad synhwyraidd a data

- Canolfan Technoleg Prifysgol (UTC)
Cefnoga *Rolls-Royce* 20 Canolfan Technoleg oddi fewn Prifysgolion Prydeinig sy'n gweithio ar dechnoleg sy'n berthnasol i amddiffyn. Mae Prifysgol Caerdydd yn bartner yn un o'r canolfannau yma.

Mae'r maes ymchwil yn newid yn barhaus wrth i brosiectau orffen a grantiau yn cael ei derbyn ar gyfer ymchwil newydd. Pwrpas y tabl isod yw rhoi ryw syniad o faint y grantiau a dderbynnir a'r math o ymchwil a wneir yn ystod cyfnod o bum mlynedd.

Cyllido Prydeinig ar gyfer ymchwil milwrol mewn sefydliadau addysg uwch yng Nghymru.

2002 – 2005 (heblaw * 1999 – 2002)

	DSTL	Cyd Grant	Cyfanswm	Partneriaethau
CPC Caerdydd	584,000	430,000	1,014,000	DTC, UTC
CPC Abertawe	150,000*	235,000	385,000	DARP
CPC Bangor	85,000	200,000	285,000	
CPCAberystwyth	20,000		20,000	
CP. Morgannwg	20,000		20,000	
N E W I	7,000		7,000	
	866,000	*865,000*	*1,731,000*	

Dyfarniadau ymchwil Prifysgol Caerdydd 2000 – 2005

Adran	*Ymchwil*	*gwerth £*
Biosciences	Ultrasound concentration cell for use with the metal clad leaky waveguide (MCLW) instrument.	30 000
Biosciences	Cell disruption in small volumes by ultrasonic cavitation.	71 616
Biosciences	Unltrasonic disruption of vegetative bacterial cells and spores.	83 018
Biosciences	Development of methods for the concentration of bacteria and effecting bacteria wall contact in a flow liquid using ultrasonics.	37 488

Cemeg	Non-corrosive surface active catalysts in chemical weapons decontamination.	154 883
Peirianneg	Summarise the existing literature on blunt trauma.	40 000

Joint Grants Scheme

Chemistry	Detection of chemical warfare agents.	304 666
Engineering	Wear process of worm gears.	79 238
	Cyfanswm	*800 909*

<u>Dyfarniadau ymchwil Prifysgol Aberystwyth 2000 – 2005</u>

Y grant o £20,000 a gafwyd oddi wrth Labordy Gwyddoniaeth a Thechnoleg Amddiffyn y soniwyd amdano uchod ac ysgoloriaeth PhD ar gyfer *'Legged Surveillance Vehicle Locomotion over Uneven Ground'.*

Diwydiant Milwrol

Cynhyrchu Milwrol yng Nghymru

Gwaria'r Weinyddiaeth Amddiffyn bron £100 miliwn y flwyddyn o arian y trethdalwyr yng Nghymru ar gynnyrch milwrol, ac mae amcangyfrif fod 1,000 o weithwyr yn y maes "amddiffyn" yng Nghymru heb gynnwys y bobl a gyflogir yn uniongyrchol gan y Weinyddiaeth Amddiffyn yn DARA. Mae cost swyddi "amddiffyn" i'r trethdalwyr yn llawer iawn uwch na chreu swyddi mewn lleoedd eraill : amcangyfrifodd astudiaeth gan Ysgol Fusnes Caerdydd fod y gost dros £10,000 y swydd y flwyddyn. Maen eithaf amlwg heb unrhyw ymchwil manwl y byddai gwario ar y lefel yma ym maes addysg, iechyd neu ddatblygu diwydiant cynaliadwy neu arallgyfeirio amaethyddol yn cael effaith enfawr ar greu swyddi.

Nid yw yn hawdd gwybod yn union faint o bobl sydd yn ymwneud â chynhyrchu milwrol. Yn gyntaf, mae systemau milwrol modern yn gymhleth ac yn dechnegol iawn ac yn newid yn barhaus. Mae un system daflegrau yn golygu cyfraniadau o ystod o ddiwydiannau arbenigol gan gynnwys cyfrifiadurol ,electroneg, peirianneg optegol a pheirianneg fecanyddol arbenigol. Mae defnyddwyr system daflegrau yn ddibynnol ar systemau cyfathrebu soffistigedig i dderbyn gwybodaeth am y targed a'r gorchmynion i saethu.

Rhaid wrth ystod eang o offer a deunyddiau er mwyn i'r lluoedd arfog weithredu : cerbydau arbennig ar y tir, yn yr awyr ac ar y môr ; offer i adeiladu a chyflenwadau ynni, offer diogelwch, trafnidiaeth, bwyd a dillad. Mae offer sy'n ymddangos yn ddiniwed ar faes y gad yn gallu lladd, megis y *bulldozers* a ddefnyddiwyd yn 1991 yn ystod rhyfel y Gwlff i gladdu milwyr Irac yn fyw.

Yn ail peth eithaf prin yw dod o hyd i gwmni sydd ddim ond yn cyflenwi archebion milwrol. Hyd yn oed pan mai prif fusnes y cwmni yw cynnyrch milwrol maent yn arallgyfeirio i gynyddu ei helw drwy werthu i farchnadoedd cyffredin yn ogystal. Mae yna ddefnydd cyffredin i'r rhan fwyaf o dechnoleg yn ogystal â defnydd milwrol.

Yn olaf nid yw cwmnïau yn datgelu enwau eu cwsmeriaid. Mae'r rhestr yma yn canolbwyntio ar gwmnïau sy'n cyflenwi lluoedd arfog Prydain ond mae cwsmeriaid eraill y cwmnïau a rhestrir ar ei gwefannau yn cynnwys NATO a lluoedd arfog yr Unol Daleithiau a gwledydd eraill. Allforir tua 40% o gynnyrch amddiffyn Prydain yn ôl Cymdeithas Gweithgynhyrchwyr Amddiffyn . Bydd ymchwil pellach yn datgelu cwsmeriaid tramor y cwmnïau a rhestrir yma.

Cwmnïau yng Nghymru sy'n cyflenwi cytundebau milwrol

Nid yw'r cyfeiriadur sy'n dilyn yn un cyflawn am yr holl resymau uchod ond mae'n fan cychwyn ar gyfer ymchwil pellach. Mae'r adran gyntaf yn rhestri'r 30 o gwmnïau sy'n cynhyrchu arfau, systemau arfau, darnau ar gyfer offer milwrol neu systemau cyfathrebu. Mae'r rhan fwyaf o'r cwmnïau yma yn cynhyrchu yn bennaf ar gyfer y lluoedd arfog, neu mae cyfran helaeth o'u busnes mewn nwyddau neu wasanaethau i ddefnydd milwrol. Mae pedwar ymysg y deg cwmni milwrol mwyaf yn y byd: *British Aerospace Systems; EADS; General Dynamics and Thales.*

Mae'r ail adran yn rhestri dros 50 o gwmnïau gwahanol sy'n ymddangos mewn Catalog Offer Amddiffyn Prydeinig sy'n hysbysebu cyflenwir posib o bob math o offer gan gynnwys arfau, bwyd, a chelfi swyddfa. Mae'r cwmnïau a rhestrir yn y Catalog

wedi cyflenwi cytundebau milwrol rywbryd ond dylid nodi nad oes ganddynt o reidrwydd unrhyw gytundebau milwrol yn gyfredol. Efallai o ystyried pwysigrwydd peirianneg electroneg a mecanyddol awyrofod ac offer cyfathrebu i'r lluoedd arfog maen eithaf tebyg fod y cwmnïau yma yn gweithio ar brosiectau milwrol ar adegau.

Strategaeth Llywodraeth Cymru

Un o brif strategaethau Llywodraeth Cymru yw sicrhau datblygiad economaidd. Y corf sy'n bennaf gyfrifol am hyn oedd Asiantaeth Ddatblygu Cymru (WDA), gyda'r bwriad o greu swyddi gwella sgiliau a datblygu cymunedau cryf a diogel. Bellach mae gwaith y WDA wedi mynd yn rhan o Adran Economi a Thrafnidiaeth y Cynulliad Cenedlaethol

Mae'r gefnogaeth i fusnesau yng Nghymru yn cynnwys:-

- Sicrhau cyllid Ewropeaidd i brosiectau
- Darparu cyfalaf drwy *Finance Wales* ar gyfer busnesau canolig a bach
- Cyngor busnes
- Datblygu strwythur ar gyfer datblygu busnes
- Cryfhau rôl addysg bellach ac uwch mewn datblygu economaidd
- Hybu menter a thechnoleg newydd drwy raglenni megis *Technium*

Mae'r Adran Economi a Thrafnidiaeth y Cynulliad yn rhoi cefnogaeth i ystod eang o fusnesau mentrus o fwyd organig i dechnoleg cynaladwyedd a mentrau technoleg uchel. Canolbwyntir ar bum prif ddiwydiant gan gynnwys awyrofod ac electroneg, dau faes sy'n bwysig ar gyfer cynhyrchu milwrol. Mae'r cymysgedd o gysylltiadau rhwng diwydiannau milwrol a sifil yn ei gwneud hi yn anodd gwahaniaethu rhwng datblygu busnesau sifil yng Nghymru a chefnogi diwydiannau milwrol.

Un esiampl o'r cymysgwch yma oedd cefnogaeth y WDA i ddatblygiad parc busnes ar dir a fu yn eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn ger Aberporth. Pwrpas Parc Aberporth oedd bod yn ganolfan o ardderchowgrwydd mewn awyrennau di-beilot gan gynnig i gwmnïau mentrus yn enwedig ym maes amddiffyn ac awyrofod y lle delfrydol i ddatblygu. Mae gan awyrennau di-beilot ddefnydd heddychlon ond mae ei defnydd ar gyfer ysbio milwrol a bomio yn amlwg. Un partner yn y prosiect yw'r Asiantaeth Arallgyfeirio Amddiffyn. Mae'n bwysig nodi fod arallgyfeirio ddim yn golygu cyfeirio at ffwrdd o waith milwrol ond i ehangu'r cyfleoedd i mewn i farchnadoedd cyffredin yn ogystal â marchnadoedd milwrol.

Y Prif Gwmnïau yng Nghymru sy'n cyflenwi arfau, systemau, offer a gwasanaethau milwrol

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
1	AB Connectors Ltd	Merthyr Tudful	Connectors for industrial and military uses.	ttabconnectors.com	Abercynon, Aberpennar CF45 4SF	01443 740 331
2	Advanced Electronics Ltd	Wrecsam	Power conditioners.	aelgroup.co.uk	Advance Park, Wrecsam LL14 3YR	01978 821 000
3	Ameter Prestolite Switch	Caerdydd	Battery charging and equipment (Industrial and military).	powerandswitch products.com	Ipswich Road, Caerdydd CF23 9XP	02920 496 763
4	AMS Training	Cwmbrân	Air and naval military training.	amsjv.com	Dundridge College, Tŷ Coch Way, Cwmbran NP44 7XX	01633 871 111
5	Ascent group ltd	Trefynwy	Insulating materials for stealth, camouflage and anti-radar.	theascentgroup.co.uk	The Granary, Watery Lane NP25 5AT	01600 772 023
6	Avon Marine	Llanelli	Combat raiding craft.	avonmarine.com	Dafen, Llanelli SA14 8NA	01554 882 000
7	BAE Systems RO Defence	Gwent	Air and sea combat systems.	baesystems.com	Glascoed, Usk NP15 1XL	01291 674 109
8	BCB International Ltd	Caerdydd	Launchers, non lethal weapons, communications, surveillance, police, military and special forces training.	bcbin.com	Clydesmuir Road, Industrial Estate, CaerdyddCF24	02920433 700
9	British Airways Maintenance	Y Barri	Aerospace maintenance.		PO Box 747 CF62 3YA	01446 747 100
10	British Rototherm Co Ltd	Porth Talbot	Measuring instruments. Nuclear clean pressure gauges for military applications.	rototherm.co.uk	Kenfig Industrial Estate, Margam, Porth Talbot SA13 2P4	01656 740 551
11	CAV Aerospace Ltd	Caerdydd	Airframe components for civilian and military transport planes.	cav-aerospace.net	Llantrisant Business Park CF72 8YW	

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
12	Coulthard Subsea	Cricieth	Military ship repair.		49 High St LL52 OEY	01766 523 176
13	DARA	Y Barri	Military & civilian aerospace maintenance and repair.	dara.mod.uk	Sain Tathan,Y Barri ,Bro Morgannwg CF62 4WA	01466 751 355
14	DARA Electronics	Y Fflint	Electronics for radar, guided weapons and laser.	dara.mod.uk	Seland, Welsh Road, Deeside, Flintshire CH5 2LS	01244 847 745
15	Denis Ferranti Meters Ltd	Bangor	Aerospace; ordinance and pyrotechnics; field spares.	dfm-ltd.co.uk	Caernarfon Road, Bangor ll57 4SP	01248 370 370
16	DV Howells	Aberdau gleddau	Chemical, biological and radiation incident response.	dvhowells.com	The MPSC, Milford Haven SA73 3AQ	01646 696 340
17	EADS Defence and Security Systems Ltd	Casnewydd	Military satellite equipment; aerospace (air-to-air refuelling; Eurofighter); missile systems; Unmanned Arial Vehicles for the UK armed forces.	eads.net	Queensway Meadows Industrial Estate NP9 0SS	01245 493 493
18	Eurostep Ltd	Llanelwy	Software systems for information processing (NATO, MoD and others.	eurostep.com	Cwttir Lane, Llanelwy LL17 0LQ	01745 582 008
19	Farm-Base Sports Ltd	Aberhoddu	Guns up to 30mm.	farm-base.co.uk	Capel Farm, Llangorse, Aberhonddu LD3 7UL	01874 658 519
20	General Dynamics	Casnewydd	Communications and battlefield information systems.	generaldynamics.uk.com	Bryn Brithdir Units 3 and 4 Oakdale Business Park, Oakdale NP12 4AA	01495 236 300
21	Hawker Energy Products Ltd	Casnewydd	Stored energy batteries for planes, tactical vehicles, submarines,	enersysinc.com	Stephenson Street, Casnewydd NP 19 4XJ	01633 277 673

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
			missiles and guns.			
22	Holyhead Marine Services Ltd	Caergybi	Offshore raiding craft.	holyhead.co.uk	Holyhead Group Newry Beach Yard, Caergybi LL65 1YB	01407 760 111
23	Huntingdon Fusion Techniques Ltd	Caerfyrddin	Welding.	huntingdonfusion.com	Stukeley Meadow, Burry Port SA16 0BU	01554 836 837
24	Irvin-GQ	Pen y bont ar Ogwr	Troop parachutes for assault operations and emergency escape; parachute retarders for combat jet landing and for delivery of missiles and torpedos.	irvingq.co.uk	Llangevior, Caerdydd CF32 8PL	01656 727 000
25	Labtech	Prestatyn	Microwave technology.	intelek.plc.uk	Broadaxe Business Park, Prestatyn LD8 2UH	01544 260 093
26	Quinetiq	Aberteifi	Aerospace, weapons and communications systems.	quinetiq.com	Parcllyn, Aberporth, Ceredigion SA43 2BU	08700 100 942
27	Remsdaq Ltd	Y Fflint	Security systems.	remsdaq.co.uk	Deeside Industrial Estate, Deeside CH5 2NL	01244 499 969
28	Saygrove Electronics Ltd	Y Fflint	Missile systems.	saygrove.co.uk	Brookhills Way, Catherall Industrial Estate, near Chester, Flintshire H7 3PS	01244 550 022
29	Spectrum Technologies plc	Pen y bont ar Ogwr	Laser wire for aerospace marking systems.	spectrumtech.com	Western Avenue, Pen y bont ar ogwr CF313RT	01656 655 437

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
30	Terralogic Ltd	Caerdydd	Laptops for rugged environments.	terralogic.co.uk	Ocean House, 20 Harrowby Street, Caerdydd CF10 5GA	08707 415 533
31	Thales Optics	Dinbych	Night vision and related equipment.	thales-optics.co.uk	Glascoed Road, Llanelwy, Sir Ddinbych LL17 0LL	01745 588 000

Cwmnïau eraill yng Nghymru sy'n debyg o gyflenwi cytundebu milwrol

Awyrofod

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
1	The Minton, Treharne and Davies group	Caerdydd	Non destructive testing for aerospace.	minton.co.uk	Merton House, Croescadarn Close, Pentwyn, CaerdyddCF23	02920 540 000
2	Total Filtration Ltd	Caerdydd	Filtration for aerospace, marine and other applications.	totalfiltration.com	Ipswich Road, Caerdydd CF3 7AQ	02920 497 612
3	Aircraft Maintenance Support Services Ltd	Pen y bont ar Ogwr	Aircraft maintenance.		Eagle House, Village Farm Industrial Estate, Y Pîl CF33 6NU	01656 743 700
4	Allied Aerosystems Ltd	Pontypridd	Maintenance, ground support equipment.	allied-aerosystems.com	Unit G1, Treforest Industrial Estate, Pontypridd CF37 5YL	01443 849 970
5	Eagle Airfield Equipment ltd	Llanrwst	Airfield ground equipment.		Nebo Rd ll26 0SE	01492 642 201

Diogelwch a Chyfathrebu

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
1	Dragon Fire and Security Systems Ltd	Caerdydd	Fire and security systems.	dragonfs.co.uk	Dragon House, Norwich Road, Caerdydd CF23 9AB	02920 485 555
2	Securicor Information Systems Ltd	Caerdydd	Information systems.	securicor.com/sis	Industrial Estate, Gwealod y Garth, Caerdydd CF15 9JN	02920 810 999
3	Phonelink Installations Ltd	Abertawe	Fibre optics and phone systems.	phonelink-inst.co.uk	94 Steny Road, Gowerton, Abertawe SA4 3BW	01792 875 111
4	Bewator Ltd	Casnewydd	Video security systems.	bewater.co.uk	Casewydd NP205XW	01633 821 000
5	Optical Services and Sales Ltd	Casnewydd	Fibre optics.	ossltd.com	Units 19 and 20, Enterprise Way, Casnewydd NP202AQ	01633 222 245
6	Tecsec Europe Ltd	Pontypwl	CCTV and security equipment.	tecseceurope.co.uk	7 Pavilion Industrial Estate, Pontnewydd, Pontypool Torfaen NP4 6NF	01495 752 882
7	EOS Electronics AV Ltd	Y Barry	Video applications including security and underwater.	eos-av.demon.co.uk.com	EOS House, Western Square, Barry CF63 2YF	01446 741 212
8	Lightdata Fibre Optic Comms Ltd	Pontypridd	Fibre optics.	lightdata.co.uk	Business Development Centre, Main Avenue, Treforest Industrial Estate, Pontypridd	01433 831 454
9	Powertech Electronic Components UK Ltd	Conwy	Computer hardware.	powertech.net	Unit 106 Ffordd Maelgwyn, Tre Marl Industrial Estate,	01492 585 022

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
					Conwy LL31 9PN	
10	Pinacle Communication Systems Ltd	Y Rhyl	Fibre optics.	pinacl.com	Tyco Eectronics UK Ltd, Kinmel Park, Bodel wyddon, Rhyl LL18 5TZ	01745 584 545

Peirianeg Trydanol a Mechanyddol

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
1	C & P Engineering Services	Abertawe	Electronics and security systems.	cpengineering.co.uk	Gorseinon Road, Gorseinon, Abertawe SA4 9GE	01792 897 002
2	Morganite Electrical Carbon Ltd	Abertawe	Electrical carbon products.	morgancarbon.com	Upper Forest Way, Treforus SA6 8PP	01792 763 000
3	JW & E Morris and Son Ltd	Pen y bont ar Ogwr	Electrical and mechanical engineering.	jwmorris.co.uk	Morris ine Engineering, Brackla Industrial Estate, Brackla, Bridgend CF31 2AG	01656 650 680
4	Woodhead Connectivity Ltd	Glyn Ebwy	Electrical and cable products for harsh environments; mobile computing.	woodheadconnectivity.com	Unit 9, Rassau Industrial Estate, Glyn Ebwy NP23 5SD	01495 356 300
5	Ledwood Mechanical Engineering	Doc Penfro	Mechanical engineering for oil and gas supply; marine radar and surveillance.	ledwood.co.uk	Waterloo Industrial Estate, Doc Penfro SA72 4RR	01646 623 600
6	Zarlink Semiconducor	Casnewydd	Semiconductors for communications.	zarlink.com	Mitel Business Park, Portskewett, Casnewydd	02191 435 342
7	Labtech	Prestatyn	Microwave technology.	intelek.plc.uk	Broadaxe Business	01544 260 093

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
					Park, Prestatyn LD8 2UH	
8	ITL Transmissions	Wrecsam	Transmissions for construction and mining vehicles.	intrans.co.uk	Wrecsam Industrial Estate LL13 9UF	01978 661 140
9	Wrexham Mineral Cables	Wrecsam	Mineral insulation cables.	teeco.com	Wynnstay Technology Park, Ruabon, Wrecsam LL14 6EN	01978 810 789
10	Midway Precision Engineering Co ltd	Caerfffili	Electronics.		Pontygwindy Industrial Estate CF38	02920 883 552
11	Wiltan Ltd	Pontypwl	Transformer cores.	wiltan.co.uk	Ambassador Buildings, Pontenenewydd Industrial Estate NP4 6Y	01495 750 711

Hydolegol ac ati..

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
1	Rimer Alco Ltd	Caerdydd	Air and gas dryers, oxygen concentrators.	rimeralco.co.uk	Cardiff Bay Business Centre, Titan road CF24 5EJ	
2	Turner Hydraulics Ltd	Porth Talbot	Hydraulic supply and filtration.	turnerhydraulics.co.uk	Unit 3, Llewelllyn Quay, Porth Talbot SA13 1RF	01639 882 784
3	Tema Engineering Services Ltd	Caerdydd	Heat and pressure equipment.	tema-engineering.co.uk	Coleridge Road, Leckwith Industrial Estate, Caerdydd CF118BT	02920 640 606
4	Teddington Engineered Solutions Ltd	Abertawe	Expansion joints and pipework.	tes.uk.com	Unit 1, Heol Cropin, Dafen Park, Llanelli SA14 8QW	01554 744 500
5	HCM (South Wales) Ltd	Castell nedd	Hydraulic equipment repair.	hcmswales.co.uk	Tan-y-Rhiw Road, Resolven,	01639 711 345

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	Gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
					Castellnedd SA11 4NB	
6	Braithwaite Engineers Ltd	Casnewydd	Water tanks.	braithwaite.co.uk	Neptune Works, Uskway, Casnewydd NP20 2UY	01633 262 141
7	JJ Casting investments (Heat treatment) Ltd	Caerffili	Heat treatment of metal.	jjcastings.co.uk	Caerphilly Business Park, Ban Road Caerffili CF83 3EL	02920 887 837

Cynyrch a gwasanaethau eraill

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
1	Eurobond Ltd	Caerdydd	Fire resistant panels and cladding.	eurobond.co.uk	Seawall Road, Tremorfa, Caerdydd CF24 5TH	02920 473 473
2	Euroclad Ltd	Caerdydd	Metal roofing, cladding.	euroclad.com	Wentloog Corporate Park, Wentloog Road CaerdyddCF3 2ER	02920 790 722
3	Planeweighs Ltd	Abertawe	Plane weighing service.	planeweighs.com	Unit 14 Oxwich Court, Valley Way, Swansea SA6 8RA	01792 310 566
4	Rollaclad Ltd	Abertawe	Steel roofing and cladding.	rollaclad.com	Pontarddulais Road, Gorseinon, AbertaweSA4 4FQ	01972 893 985
5	Hilf Supply Chains Solutions Ltd	Pen y bont ar ogwr	Supply chain management training.	hilf.co.uk	3 Heol Bryncwtin, Pencoed, Penybont CF35 5PX	0870 206 4314
6	Beacons Products Ltd	Merthyr Tudful	Buoyancy foam products.	beaconsproductsco.uk	Unit 10, EFI Industrial Estate, brecon Road, Merthyr Tudful CF47 8RB	10685 350 011
7	NMC (UK) Ltd	Tredegar	Insulation and refrigeration.	nmc-uk.com	Tafarnaubach Industrial Estate, Tredegar NP22 3AA	01495 713 266
8	Swiftplan Buildings	Castellnedd	Semi permanent	wernick.co.uk	Unit1, Chosen Park, Central	01639 825

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
			buildings.		Avenue, Briton Ferry, Neath SA11 7AX	940
9	A&M Generators Ltd	Caerfyrddin	Generators.	amgenerators.com	Gilfach y Rhew, Abergwili, Caerfyrddin SA32 7ER	01267 237 078
10	HB & Troll Climbing	Bangor	Climbing equipment.	hbclimbing.com	24 Llandegai industrial Estate, Bangor L57 4YH	
11	Contact Attachments	Y Drenewydd	Forklift attachments.	forklift-attachments.co.uk	Mochdre Industrial Estate, Y Drenewydd SY16 4LE	0800 0283 332
12	Makefast Ltd	Y Drenewydd	Marine hardware.	makefast.com	31 Mochdre Idustrial Estate, Y Drenwydd, Powys SY16 4LE	01686 629 010
13	Ocean Dynamic International Ltd	Hwlffordd	Rigid inflatable boats.	ribworker.com	Ocean base, Catherine Street, Tŷ Ddewi, Sir Benfro SA62 6RJ	01437 721 390
14	CAC Industrial Products Ltd	Aberdaugleddau	Protective clothing and equipment.	cac-industrial.co.uk	Thornton Industrial Estate, Aberdaugleddau, Sir Benfro SA37 2RU	01646 692 626
15	Aquascan International Ltd	Casnewydd	Underwater metal detection.	aquascan.co.uk	Hill Street, Casnewydd NP20 1LZ	01633 254 829
16	John Liscombe Ltd	Casnewydd	Protective equipment.	liscombe.co.uk	Mariner Way, Felnex Trading Estate, Casnewydd NP19 4PQ	01633 284 11
17	Proctor Fencing Systems	Casnewydd	Security fencing.	fencing-systems.co.uk	Pantglas Industrial Estate, Bedwas, Caerffili CF83 8XD	0113 243 0531
18	Arbra Instruments	Wrecsam	Mining accessories.	aslgroup.co.uk.com	Advance Park, Rhosymedre Wrexham LL14 3JR	01978 823 900
19	Bearmach Plc	Caerffili	Landrover supplies.	bearmach.com	Bearmach House, Unit 5, Pantglas Industrial Estate, Bedwas, Caerffili	02920 865 586

	Cwmni	Ardal	Crynodeb	gwefan	Cyfeiriad	Ffôn
					CF83 8GE	
20	John A Sparks and Co Ltd	Caerffili	Engines and generators.	a-sparks.com	Western Ind Est CF83 1BQ	02920 80 70 80
21	Nuaire Ltd	Caerffili	Fans and ventilation.	nuaire.co.uk	Western Industrial Estate, Caerffili CF83 1 NA	02920 885 911
22	Harp International Ltd	Pontypridd	Refrigeration and aerosol products.	harpintl.com	Gellihirion Industrial Estate, Pontypridd CF37 5SX	01433 842 255
23	Quinshield Ltd	Rhydaman	Glass reinforced polyester buildings.	quinshield.com	Capel Hendre Industrial Estate, Rhydaman, Sir Gaerfyrddin SA18 3SJ	01269 832 220
24	Vector Instruments	Y Rhyl	Windspeed and temperature instruments.	windspeed.co.uk	115 Marsh Road, Y Rhyl LL18 2AB	01745 350 700
25	B Dixon-Bate Ltd	Y Fflint	Towing and trailers.	dixonbate.co.uk	Unit 45, First Avenue, Deeside Industrial Park CH5 2LG	01244 288 925

Difilitareiddio Cymru

Tir ar gyfer heddwch

- Dylai'r lluoedd arfog a'r cwmnïau preifat sy'n gweithio iddynt wneud y wybodaeth am natur yr hyfforddi a'r arbrofi arfau sy'n digwydd ar bob safle hyfforddi yn gyhoeddus.

- Dylai'r Weinyddiaeth Amddiffyn gynllunio gam wrth gam i roi'r tir yn ôl i'r cymunedau a gollodd y tir drwy rym deddfau rhyfel. Dylai hyn gynnwys adeiladu tai cynaliadwy a fyddai yn gwella economi cymunedau gwledig ac yn dangos sut i ddatblygu yn gynaliadwy.

- Dylai sefydliadau cyhoeddus a chymdeithasau sifil gydweithio i bwyso i atal hedfan isel milwrol .

- Dylai awdurdodau lleol ,parciau cenedlaethol a llywodraeth y Cynulliad sicrhau fod mudiadau ieuenctid Cymreig yn mwynhau'r un lefel o fynediad i gyfleusterau hyfforddi anturus a'r unedau cadetiaid.

Datblygu sgiliau pobl ifanc dros heddwch.

- Dylid ailgyfeirio cyllid yr Unedau'r Cadetiaid i bartneriaethau plant ac ieuenctid llywodraeth leol.

- Ni ddylai awdurdodau lleol ddefnyddio'r lluoedd arfog i ddarparu gweithgareddau heriol i'r plant mwyaf bregus a ddifreintiedig yng Nghymru. Hytrach dylid darparu cyllid ar gyfer gweithgareddau amgen e.e. y gwasanaeth tân, yr heddlu, mudiadau gwirfoddol, elusennol rhyngwladol.

- Ni ddylai pobl ifanc o dan 18oed fod yn rhan o hyfforddiant milwrol megis ymarferiadau milwrol neu ddefnyddio arfau pan ydynt yn aelodau o uned cadetiaid .

- Dylid arallgyfeirio cyllid ar gyfer ysgoloriaethau gan y lluoedd arfog i gefnogi cyfleoedd addysgol ar gyfer pobl ifanc ddifreintiedig sy'n dymuno hyfforddiant yn y gwasanaethau cyhoeddus, y gwasanaeth iechyd neu dechnoleg sifil.

- Dylid cymell ysgolion yng Nghymru i osgoi gweithgareddau recriwtio yn targedi pobl ifanc drwy:-

- Wrthod sefydlu unedau'r cadetiaid mewn ysgolion.
- Wrthod derbyn adnoddau addysgol oddi wrth y lluoedd arfog.
- Osgoi cysylltu gweithgareddau anturus a heriol gyda'r lluoedd arfog drwy beidio â derbyn ymweliadau a hyfforddiant preswyl gan y lluoedd arfog.
- Sicrhau fod plant llai galluog yn academaidd ddim yn cael eu targedi gan y lluoedd arfog.
- Darparu gweithgareddau dinasyddiaeth sy'n hybu ymwybyddiaeth o weithgaredd di-drais i ddatrys gwrthdaro.

Diwylliant heddwch yn addysg uwch.

- Dylai prifysgolion gyhoeddi manylion pob ffynhonnell cyllido ar gyfer ymchwil milwrol i'r staff, y myfyrwyr ac i'r cyhoedd.

- Dylai prifysgolion wrthod derbyn cyllid ar gyfer ymchwil milwrol.

- Dylai llywodraeth y Cynulliad gyllido corf sy'n:-

- Cryfhau partneriaethau a chyllid ar gyfer ymchwil sifil
- Cynghori prifysgolion ar ddulliau o elwa o ddefnydd sifil i'w hymchwil.
- Sefydlu canolfan o ardderchowgrwydd mewn addysg bellach yng Nghymru ar gyfer datrys gwrthdaro, technoleg ar gyfer heddwch a gwaith heddwch sifil.

Cefnogi busnes sifil yng Nghymru

- Dylai llywodraeth y Cynulliad :-

- Gyhoeddi manylion cefnogaeth i ddiwydiant sy'n gweithio yn bennaf yn y maes milwrol

- Cydnabod a chefnogi llwyddiant cwmnïau sy'n arall gyfeirio o waith milwrol i waith cynhyrchu neu wasanaethau sifil gan orffen ei dibyniaeth ar gytundebau milwrol.
- Atal cefnogaeth ariannol i gwmnïau sy'n gweithio yn y maes milwrol.

- Cymell diwydiannau yng Nghymru sy'n gweithio yn y sector awyrofod, neu beirianneg forwrol neu electroneg i arwyddo còd ymarfer ethegol sy'n ymwrthod a gwaith milwrol. Byddai hyn y galluogi cwmnïau i gyhoeddi i'w darpar fuddsoddwr a gweithwyr ei bod ddim ond yn derbyn cytundebau sifil.

Adnoddau Ymgyrchu

Dyma restr o ffynonellau gwybodaeth ar gyfer ymchwil pellach sy'n ychwanegol at y cyfeiriadau a roddwyd ar ddiwedd pob adran uchod.

Rhyddid Gwybodaeth

Mae hawl gan unigolion i ofyn am wybodaeth yn unol â Deddf Rhyddid Gwybodaeth oddi wrth gyrff cyhoeddus megis y Weinyddiaeth Amddiffyn , awdurdodau lleol, prifysgolion neu golegau. Mae yna ddyletswydd i roi'r wybodaeth heb ystyried y rheswm am y cais.

Mae'r cyrff yma wedi gosod gwybodaeth ar ei gwefannau ynglŷn â'r math o geisiadau y gellir ei gwneud. Ni does rhaid sôn am y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth wrth wneud cais, ond yn aml mae'n help i wneud hynny er mwyn cael y wybodaeth yn gyflymach. Mae'r swyddog sy'n gyfrifol am ateb ceisiadau o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn cael ei alw gan rai sefydliadau yn swyddog diogelu gwybodaeth. Mae gan y Weinyddiaeth Amddiffyn gwefan arbennig ar gyfer rhyddid gwybodaeth (gweler isod)

Gwybodaeth Gyffredinol

Y Weinyddiaeth Amddiffyn — www.mod.uk
www.foi.mod.uk

The Celtic League — www.manxman.co/im/cleague
Yn monitro gweithgareddau'r lluoedd arfog mewn gwledydd Celtaidd

Tir

Asiantaeth Hyfforddi'r Fyddin — www.atra.mod.uk

Cerdded ar dir y Weinyddiaeth Amddiffyn.
Llyfryn ar fynediad i dir y fyddin gan gynnwys Pont Senni a Castellmartin, gyda mapiau.
Ar gael am ddim oddi wrth:
Defence Estates, St Georges House, Blakemore Drive, Sutton Coldfield B75 7RL
Wendy.Molyneaux@de.mod.uk
0121 311 3850

Pobl

Reserve Forces & Cadets Association Wales — www.rfca-wales.organisation.uk

Cadetiaid	www.armycadets.com www.aircadets.org www.sea-cadets.org
Gyrfaoedd y Fyddin	www.army.mod.uk/careers
Y Fyddin Diriogaethol	www.ta.mod.uk

Gwybodaeth

Soldiers in the Laboratory, gan Chris Langley 2005
Adroddiad manwl a hawdd ei ddarllen ar gyllido milwrol ar gyfer ymchwil mewn prifysgolion y DU
Ar gael oddi wrth : Scientists for Global Responsibility (website or paper versions)

Scientists for Global Responsibility www.sgr.orguk
PO Box 473, Folkstone, CT20 1GS

Gwybodaeth am gynghorau ymchwil a phartneriaethau sy'n cyllido ymchwil:

Office of Science and Technology	www. ost.gov.uk
Faraday Partnerships	www.faradaypartnerships.org.uk
Defence Science and Technology Lab	www.dstl.gov.uk
Engineering and Physical Science Research Council	www.epsrc.ac.uk
EU military research and development	www.researchresearch.com
Foresight Panels (research strategy)	www.foresight.gov.uk

Menter

Department of Trade and Industry	www.dti.gov.uk
Aviation Weekly for news of aviation shows	www.awgnet.com/conferences

Welsh Development Agency www.wda.co.uk
Head Office, Plas Gwyndŵr, Kingsway, Caerdydd CF10 3AH 08457 775 577

Finance Wales www.financewales.co.uk

British Defence Equipment Catalogue www.bdec-online.com

Sites advertising defence jobs www.jamjobs.co.uk
www.defencejobs.com

Ethical Consumerism www.ethicalconsumer.org
www.corporatewatch.org.uk

Ar gyfer adroddiad blynyddol cwmnïau www.companies-house.gov.uk
Ar gael am £3 yr adroddiad oddi wrth : Companies House, Crown Way, Caerdydd 0870 333 3636

Defence Manufacturers Association www.the-dma.organisation.uk